

Але дуже чудуватися з того не випадає, бо там ще й не таке» [2, с. 429].

Особливості жанрово-стильових модифікацій в художньо-біографічному романі М. Слабошпицького «Що записано в книгу життя: Михайло Коцюбинський та інші» зосереджені на компілятивності та модифікації письма. Автор вибудовує складну текстоконструкцію, беручи за основу автобіографію, епістолярій, спогади тощо, засвідчуючи вихід художньої біографії в матрицю ажанрових творів. Усі назви, епіграфи та мемуарні вкраплення складаються в єдину картину, що формує постать Михайла Коцюбинського.

Література:

1. Кузьменко В. Прозописьмо Михайла Слабошпицького у фокусі біографістики (Черниш А. Жанрово-стильові особливості роману-біографії у творчості Михайла Слабошпицького: монографія). *Слово і час*. 2016. № 3. С. 118–120

2. Слабошпицький М. Що записано в книгу життя: Михайло Коцюбинський та інші: роман. Київ : Ярославів Вал, 2014. 496 с.

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ АСПЕКТ МЕТОДОЛОГІЇ СЛД

Комлик Н. Ю.

викладач кафедри романо-германської філології

*ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
м. Полтава, Україна*

Студентоцентризм – домінуючий принцип організації навчально-виховного процесу у вищій школі, важливість впровадження якого зумовлена викликами сьогодення, адже назріла нагальна необхідність вирішити проблему невідповідності між «диджиталізованим» поколінням студентів ХХІ століття й застарілістю використання традиційної парадигми навчання минулого століття. В устремлінні учасників освітнього процесу йти в ногу з глобалізаційними та інтеграційними процесами є загроза зміщення особистісного вектору на другорядні позиції, що, у свою чергу, може призвести до серйозних проблем «безликого» навчання, де викладач ставитиме за ціль застосувати у своїй роботі можливості цифрових технологій, а здобувач освіти – механічне виконання запропонованих завдань. Концепція

студентоцентризму якраз і покликана не допустити цієї, без перебільшення, катастрофи.

Як відомо, ідея студентоцентрованого навчання має свої витoki в західній педагогіці та пов'язана з іменами Ф. Хейворда й Д. Дьюї, К. Роджерса й Ж. Піаже. Найповніша інтерпретація його представлена в «Довідковому керівництві для студентів, співробітників та вищих навчальних закладів», що є частиною проекту «Час нової парадигми в освіті: СЦН».

Ключ до розуміння відмінності СЦН від інших концепцій викладено Карлом Роджерсом, який зауважує, що це підхід, в якому навчальний процес має розроблятися на основі потреб та інтересів студентів, а не на основі плану навчального закладу або викладача. Це дає можливість студентам зосередитися на своїх цілях та розвитку, а не на виконанні завдань, які не мають значення для них [7]. На теренах вітчизняної педагогіки визначено в Законі України «Про вищу освіту», що «студентоцентроване навчання – підхід до організації освітнього процесу, який передбачає: 1) заохочення здобувачів освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; 2) створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; 3) побудова освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу» [1].

До диференційних ознак студентоцентрованого навчання відносять: 1) зміщення опори з пасивного на активне навчання; 2) увага на глибокому навчанні та розумінні; 3) позитивна взаємозалежність між викладачем та студентом й взаємоповага у їхніх відносинах; 4) підвищене почуття автономії студента; 5) рефлексивний підхід до процесу викладання і навчання [2, с. 322]; 6) викладач перетворюється на помічника та ресурс [4].

Студентоцентризм реалізується, безперечно, через застосування інноваційних методів викладання, які стимулюють навчання через тісну взаємодію викладача й здобувача освіти. Одним із гарантів утвердження цього постулату є методологія CLIL. Зростання інтересу до предметно-мовного інтегрованого навчання зумовлено важливістю володіння іноземною мовою в різних галузях сучасного життя. Цей підхід дозволяє здійснювати навчання з двох предметів одночасно: мовного та немовного.

Сам термін “CLIL” впровадив Девід Марш у 1994 р, який зауважував, що «CLIL стосується ситуацій, коли предмети або їх частини вивчаються іноземною мовою з подвійною метою. Такою

метою є вивчення змісту з одночасним вивченням іноземної мови» [5].
За Д. Коїл ця методологія має невід’ємні 4 С-елементи:

- 1) **“content”** – зміст;
- 2) **“communication”** – спілкування іноземною мовою;
- 3) **“cognition”** – мислення;
- 4) **“culture”** – культура [3].

Таке наповнення якнайкраще сприяє реалізації принципу студентоцентризму, оскільки студент не лише здобуває фахові знання у активному залученні до навчально-виховного процесу, а й оволодіває певною іноземною мовою зі своєї спеціальності, що в майбутньому збільшує його шанси на отримання належного робочого місця на ринку праці.

Імплементація Content and Language Integrated Learning дозволяє викладачам сфокусуватися на потребах студентів, щоб допомогти їм набувати різносторонні вміння та навички. Це уможливує розвиток як загальних, так і вузькоспеціалізованих компетентностей, і найголовніше – сприяє підготовці до життя в глобальному світі. Як зауважує Д. Марш, «CLIL – це відповідь на виклик підготовки європейських громадян до компетентності в багатьох мовах та праці в багатокультурному середовищі» [6, с. 11].

Така багатовекторність предметно-мовного інтегрованого навчання сприяє розвитку критичного мислення, креативності в здобувачів освіти. Окрім цього, воно дає можливість студентам для саморозвитку й самовираження, що є домінантними складовими студентоцентрованого навчання. Здобувач освіти – є постійним активним учасником, що допомагає підвищувати мотивацію й зацікавленість у вивченні дисциплін. Інтерактивні форми роботи, які передбачає ця методологія, забезпечують постійне спілкування й обмін ідеями між студентами, що є важливим для їхнього розвитку як особистостей.

Методологія CLIL є своєрідним ключем для уможливлення успішної міжкультурної компетенції, оскільки здобувачі освіти, які навчаються за окресленою методологією, мають можливість взаємодіяти із студентами інших країн, знайомитися із іншими культурами, переймати передовий зарубіжний досвід.

Отже, Content and Language Integrated Learning є однією із передових сучасних методологій, яка у центр навчально-виховного процесу ставить особистість здобувача освіти й занурює його в професійне спілкування іноземною мовою з урахуванням соціокультурної специфіки, актуалізуючи їхні когнітивні й комунікативні навички.

Література:

1. Про вищу освіту: Закон України від 01. 07. 2014. No 1556-VII. Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 16.04. 2023).
2. Brandes D. and Ginnis P. A Guide to Student Centred Learning. Oxford, 1986.
3. D. Coyle. CLIL: Planning Tools for Teachers. University of Nottingham, 2005. 2020. VIII(42), Issue: 242, Dec. P. 44–47.
4. Lea S. J., Stephenson D., and Troy J. Higher Education Students' Attitudes to Student Centred Learning: Beyond «educational bulimia». 2003.
5. Marsh D. Content and Language Integrated Learning: The European Dimension – Actions, Trends and Foresight Potential. URL: <http://europa.eu.int/comm/education/languages/index/html> (дата звернення: 16. 04. 2023).
6. Marsh D. CLIL/EMILE – The European Dimension: Actions, Trends and Foresight Potential. European Commission, Directorate-General for Education and Culture. 2002.
7. Rogers K. Freedom to learn: A view of what education might become. Columbus, OH: Charles Merrill, 1969.

СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Копчак Л. В.

*старший викладач кафедри іноземних мов і країнознавства
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

Під час навчання іноземної мови майбутніх фахівців у сфері послуг необхідно моделювати різноманітні навчально-мовленнєві ситуації, які готують студентів до реальних ситуацій спілкування з носіями мови – клієнтами та діловими партнерами. Навчально-мовленнєва ситуація – це «сукупність мовленнєвих і немовленнєвих умов, необхідних і достатніх для того, щоб здобувач освіти правильно здійснив мовленнєву дію відповідно до комунікативного завдання» [1]. Складовими такої ситуації є умови ситуації (обстановка, учасники; мовленнєвий стимул; завдання) і мовленнєва реакція. Ситуації поділяють на стандартні та варіабельні.